

školní četba

Karel Čapek

ITALSKÉ LISTY

Italské listy (1923) – cestopisné fejetony z dvouměsíční cesty autora za slunnou oblohou a klasickou výtvarnou kulturou jsou nabity kulturně historickými podněty, narážkami, suverénní hrou s ironií a jazykovým humorem. Čapek zde nenuceně přechází od věcí trvalých k okamžitým dojmům, střídá detaily a žánrové obrázky, konfrontuje nejslavnější památky s momentkami z ulice. Mistrně kombinuje názory poučeného cestovatele s výkladem jakoby naivním. Výsledkem je jeden z nejosobitějších pohledů na Itálii.

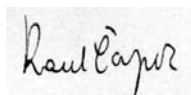
KAREL ČAPEK (1890-1938) – prozaik, dramatik, žurnalista, překladatel, kritik a filozof, důsledný demokrat a humanista. Narodil se v Malých Svatoňovicích, dětství prožil v Úpici v Podkrkonoší. Studoval filozofii. V jeho vile se v pátek scházeli tzv. „pátečníci“, přátelé z kulturní a politické sféry, a diskutovali o politice, kultuře, událostech. Čapek měl zálibu v cestování, v práci na zahradě. Jeho literární práce se vyznačují bravurním zacházením s jazykem. Dílo je značně rozsáhlé a zahrnuje jak dramata (*Loupežník*, *R.U.R.*, *Ze života hmyzu*, *Věc Makropulos*, *Bílá nemoc*, *Matka*), romány (*Továrna na absolutno*, *Krakatit*, *Hordubal*, *Povětroň*, *Obyčejný život* aj.), povídky (*Boží muka*, *Trapné povídky*, *Povídky z jedné kapsy*, *Povídky z druhé kapsy*), tak cestopisné prózy, překlady, fejetony, stati, tvorbu pro děti či společné práce s bratrem Josefem.

Přínos:

– autor světové úrovně, 1938 navržen na Nobelovu cenu – stylistické mistrovství – myšlenková závažnost výpovědi – vytříbený jazyk – tvůrce sloupku, krátkého textu v pravém sloupci první strany novin – přispěl k rozvoji fejetonu, causerie.

Karel Čapek
Italské listy

fejetony

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezuje rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

© *Carpe diem*, 2013

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic

ISBN 978-80-7487-048-4 (epub)

ISBN 978-80-7487-049-1 (pdf)

OBSAH

Úvodem	6
Benátky I–II	8
Padova, Ferrara	12
Ravenna, San Marino	15
Florencie	17
Siena, Orvieto	20
Řím	22
Lid neapolský I–II	24
Palermo	29
Od Palerma po Taorminu	32
V boží dlani	34
Podzemní města	36
Antika	39
Z Říma	42
Sladká Umbrie	44
Toskána	47
Janov a Milán	49
Moře	52
Verona	53
Kostely	56
Bolzano	58
Paralipomena	60
<i>Vysvětlivky</i>	64
<i>Ediční poznámka</i>	69

ÚVODEM

Nežli jsem vyjel, poslali mi dobří přátelé tlusté svazky o italských dějinách, o starém Římě, o umění vůbec a jiných věcech s důtklivou radou, abych si to vše přečetl. Naneštěstí jsem tak neučinil; následek této nedbalosti je tahle knížka.

Člověk obyčejně dělá něco jiného, než co chce. Nechtěl jsem vůbec cestovat, a zatím jsem jezdil jako blázen, všemi myslitelnými vehikly a ponejvíce pěšky, a když už jsem stál u moře Afrického, chtěl jsem jet i do Afriky; nechtěl jsem napsat nic, a zatím jsem toho napsal celou tuto knížku, a ještě k ní píšu předmluvu, do níž bych chtěl honem zaznamenat vše, nač jsem v následujícím pohříchu zapomněl, například o stavitelství florentském, o různých druzích vína, jakož i rozličných způsobech, kterak se váže réva, zvláště pak o víně orvietském, o Tintorettovi, o předměstích, která jsem ze zvláštního zájmu prometl všude, kdekoliv jsem byl, o chrámech v Paestu, jež zdálky vypadají jako sušárny, ale zblízka jsou dórské, o krásných Římankách, jež rovněž mají dřívky velmi silné a mocné, o slavících ve Fara Sabině, o zvláštnostech oslího křiku, o dveřích Bonannových a Barisanových v Monrealu, o velikém množství jiných věcí a úkazů; nyní však je pozdě vzpomínat.

A tedy putoval jsem nejen beze všech užitečných znalostí, nýbrž i bez plánu;razil jsem si cestu prstem na mapě, často sveden jen pěkným jménem nebo tím, že v dotyčnou stranu jel vlak až v deset ráno, takže jsem nemusel časně vstávat; avšak jelikož podle Hegela se v běhu světa uskutečňuje Absolutní Rozum, vedly mne

tyto náhody a rozmary divuplným řízením do všech skoro míst, která se „mají vidět“ v požehnané Itálii.

Na tomto světě má se však vidět všechno; vše stojí za vidění, každá ulice a každý člověk, každá věc chudá i slavná. Není ničeho, co by nezasloužilo zájmu a pohledu. Rád jsem brousil končinami, ve kterých bedekr neklade pražádnou pozoruhodnost, a nelitoval jsem žádného kroku a vlezl jsem, kam se dalo, třeba hodným lidem na chodbu; někdy jsem se díval na památky nejslavnější a někdy jen na děti, na staré babičky, na lidskou bídu a radost, na zvířata nebo lidem do oken. Ale když jsem pak chtěl napsat, co jsem viděl, tu jsem se jaksi ostýchal povídat o věcech tak nepatrných, nebo jsem to dělal z ješitnosti anebo z osobní mánie, – zkrátka konec-konců psal jsem zrovna jen a ponejvíce o všelijakých slavných památkách. A proto nyní kladu úvodem

VÝSTRAHU

všem, kdo budou čísti tuto knížku, aby ji nepovažovali za průvodce, ani za cestopis, aniž za cicerona, nýbrž za cokoliv jiného budou chtít; a aby až sami někam pojedou, spoléhali krom jízdního řádu jen a jen na zvláštní milost, jež doprovází pocestný lid a ukáže mu více, než vůbec je možno napsat a vypravovat.

BENÁTKY

I.

Bude-li to, co následuje, trochu zmatené a nepřehledné, nemohu za to; neboť sám nemám nijak spořádáno to, co jsem viděl. Je toho trochu mnoho; do pořádku to dám až dodatečně, a to tím, že vše zase zapomenu; ale nyní to mohu jakžtakž srovnat jen do dvou přihrádek, pod dvojí úhrnný titul: co se mi líbilo a co se mi nelíbilo.

I. *Co se mi nelíbilo?* 1. Především Československo, protože jeho pohraniční ouřadové mi sebrali akreditiv na italskou banku a dali mně vlídně na vůli, abych se buď vrátil domů, nebo jel do Itálie bez peněz. Jsem tvrdohlavý člověk; jel jsem nazdařbůh bez akreditivu dál, klna republice, starému Rakousku a tomu oholenému pánovi na hranicích. 2. Dále nelíbila se mi Vídeň, neboť platit dejme tomu za večeři třicet tisíc je matematicky hloupý pocit; ostatně je to mrtvé město a lid jaksi stísněný. 3. Strašná spousta turistů tady v Benátkách. Němci nosí většinou ruksaky nebo lodenové šaty, Angličané fotografické aparáty, Američané se poznají podle ramen a Češi podle toho, že vypadají skoro jako Němci a mluví nápadně hlasitě, snad proto, že je u nás řidší vzduch. 4. San Marco. To není architektura, to je orchestrion; člověk hledá skulinu, kudy by tam hodil šesták, aby celá mašina spustila „Ó Venezia“. Skulinu jsem nenašel, následkem čehož orchestrion nehrál. 5. Novomanželé vůbec bez udání důvodů. 6. Benátčanky, poněvadž to jsou Rusky. Jedna, černá jak ďábel, s ouhořima očima, v tradičním